

13.12.2017

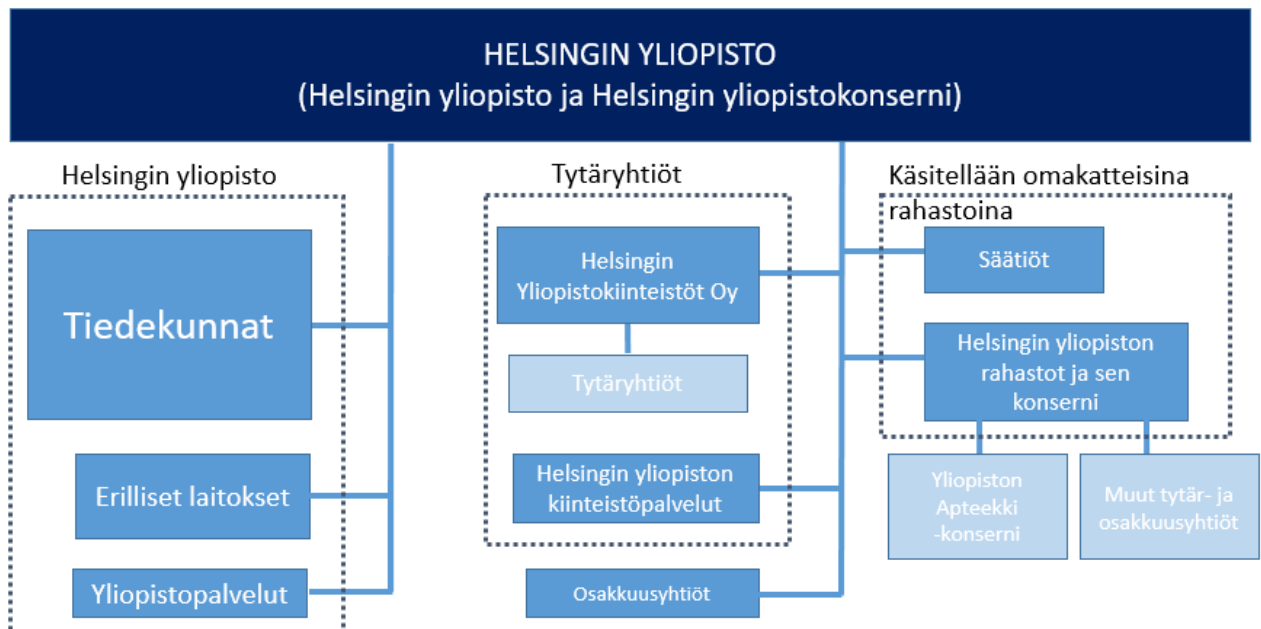
Helsingin yliopiston ja sen konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet

Periaatteissa määritellään Helsingin yliopiston ja sen konsernin (yliopistokonsernin) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja menettelyt.

1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että yliopiston ja yliopistokonsernin toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että lakeja ja säädöksiä sekä toimintaperiaatteita noudatetaan. Sisäisen valvonnan tulee olla tarkoituksenmukaista ja valvontatoimenpiteet tulee kohdentaa ja mitoittaa siten, että ne ovat oikeassa suhteessa riskeihin. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tukevat johtamista ja toiminnan suunnittelua, sekä varmistavat, että riskinotto on linjassa tavoitteiden kanssa. Lisäksi tavoitteena on varmistaa säännönmukainen ja järjestelmällinen riskien ja mahdollisuuksien arviointiprosessi.

2 Soveltamisala

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet koskevat emoyhteisön yliopistotoimintaa ja konsernin toimintaa. Erillisessä konserniohjeessa määritellään tytäryhtiöille riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja konserniohje koskevat yhtiöitä tai säätiöitä, joissa Helsingin yliopistolla on määräysvalta. Kyseiset hallitukset voivat näiden lisäksi itse laatia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet, sekä menettelyt riskienhallinnalle.

3 Vuorovaikutus muiden strategiaa linjaavien asiakirjojen ja määräysten kanssa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden ja muun ohjeistuksien osalta ristiriitatilanteissa noudatetaan Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet –asiakirjaa, kuitenkin niin, että vastuukysymyksissä noudatetaan lakien ja säädösten asettamia vaatimuksia.

4 Standardit

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee olla Helsingin yliopistokonsernin kannalta tarkoituksenmukaisia.

5 Määritelmät

- **Sisäinen valvonta** käsittää ne toimenpiteet ja prosessit, joilla yliopisto ja sen konserni varmistavat kohtuullisella varmuudella toimintansa laillisuuden, sisäisen ja ulkoisen raportoinnin asianmukaisuuden, yliopistokonsernin hallinnassa olevan omaisuuden turvaamisen sekä tavoitteiden saavuttamisen.
- **Riski** on asia tai tapahtuma, joka toteutuessaan saattaa estää tai vaikeuttaa saavuttamasta strategisia tavoitteita Tämä voidaan ilmaista myös poikkeamana odotetuista tuloksista, jotka voivat olla positiivisia (mahdollisuus) tai negatiivisia (uhka).
- **Riskienhallinta** käsittää toiminnan riskien ja niistä aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi. Riskienhallinta sisältää koordinoitua toimia, joilla johdetaan ja valvotaan organisaatiota suhteessa riskeihin. Näitä toimenpiteitä ovat riskien tunnistaminen, arviointi ja hallitseminen, sekä tunnistettujen riskien ja niiden hallinnan raportointi ja seuranta.
- **Riskinottohalu** on riskinottoaso tai riskien määrä, jonka organisaatio on halukas ottamaan.
- **Riskienhallintakeinot** ovat riskin poistaminen, pienentäminen ja riskin siirtäminen. Mikäli riskiä ei voida tai ei kannata hallita edellä mainituin toimenpitein, päädytään riskin olemassaoloon hyväksyttävällä tasolla. Riskin pienentäminen viittaa toimenpiteeseen, jolla pyritään pienentämään riskin toteutumisen todennäköisyyttä ja/tai riskin toteutumisesta aiheutuvien seurausten vakavuutta.
- **Riskienhallintajärjestelmä** on joukko toimenpiteitä, jotka tarjoavat koko organisaatiolle menettelyt riskienhallinnan suunnitteluun, toteuttamiseen, valvontaan, tarkistamiseen ja jatkuvaan kehittämiseen.

6 Riskinottohalukkuus

Yliopisto ja sen konserni hyväksyvät riskitason, joka on suhteessa odotettuihin hyötyihin ja toisaalta mahdollisten vahinkojen laajuuteen tai todennäköisyyteen.

Yliopistoilla on korkea riskinottohalukkuus kannustaessaan ja edistäessään kriittistä tutkimusta, akateemista vapautta ja autonomiaa.

Yliopistolla ja sen konsernilla on alhainen riskinottohalukkuus, kun on kyse:

- ihmishengen menetyksestä tai vahingoista yliopistokonsernin henkilöstölle tai yhteistyökumppaneille
- merkittävistä vaikutuksista yliopistokonsernin maineeseen ja Helsingin yliopiston asemaan maailman parhaiden yliopistojen joukossa
- merkittävistä taloudellisista vahingoista
- laittomasta tai epäeettisestä toiminnasta

Päätöksien riskienarvioinnissa tulee huomioida Helsingin yliopistolle ja sen konserniin kuuluville osille erikseen määritellyt päätöksentekovaltuudet.

7 Riskirekisteri ja riskienhallinnan raportointi

Riskit ovat luonteeltaan ja merkittävyydeltään vaihtelevia yliopistokonsernin ja yliopiston sisällä, sekä yliopiston eri yksiköiden välillä. Tämän vuoksi riskienhallinta mukautetaan kunkin yksikön tarpeisiin niin, että riskien vertailu yliopiston yksiköiden välillä ja riskiarvioiden yhdistely yliopiston ja yliopistokonsernin tasolla on mahdollista.

Helsingin yliopiston riskirekisteri ja yksiköiden riskirekisterit ovat keino esittää ja luokitella riskit yhtenäisellä tavalla ja määrittellä riskien hallintakeinojen ja niiden toimeenpanon seurannan vastuut. Yliopiston riskirekisteri on yhteenveto sen keskeisistä riskeistä sekä asiakirja, jota yliopiston johto käyttää riskien hallitsemiseksi.

Riskienhallinnan raportit antavat kuvan yliopiston ja yliopistokonsernin yhteisöjen riskeistä ja riskiprofiileista, niiden valvonta- ja hallintakeinoista sekä arvion riskin nykyisestä ja tulevasta tilasta. Raporteissa esitetään riski ja ne toimenpiteet, jotka on päätetty toimeenpanna riskitason hallitsemiseksi. Näin varmistetaan, että riskien omistajat ovat ryhtyneet asianmukaisiin toimiin riskien hallitsemiseksi. Riskirekistereiden malli ja riskienhallinnan raporttimalli esitetään osana yliopiston toiminnanohjauksen ja sen työvälineiden kuvausta. Helsingin yliopistokonsernin osien vähimmäisvaatimukset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnille on kuvattu osana Helsingin yliopistokonsernin konserniohjetta.

8 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut

Helsingin yliopiston hallitus on Yliopistolain (558/2009) mukaan vastuussa yliopiston toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, strategiasta ja ohjauksen periaatteista. Hallitukselle ja sen tarkastusvaliokunnalle toimitetaan säännöllisesti riskienhallintaraporttien pohjalta koostettu kokonaisvaltaisen riskienhallinnan yhteenvetoraportti riskien seurannasta vastaavan tahon (yliopiston rehtori ja riskienhallinnan koordinaattori) toimesta.

Kokonaisvastuu yliopiston sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kuuluu Helsingin yliopiston hallitukselle. Yliopiston rehtori on vastuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Rehtori tai hänen nimeämänsä henkilö(t) seuraa ja tarvittaessa antaa ehdotuksia riskienhallinnan menettelytapojen edelleen kehittämiseksi sekä koostaa riskiraportoinnin tarkastusvaliokunnalle ja edelleen hallitukselle.

Helsingin yliopiston johtajat ovat vastuussa siitä, että johtamassaan yksikössä noudatetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita. Yksikön henkilökunnan tulee lisäksi olla tietoinen sisäisen valvonnan periaatteista ja riskienhallinnasta ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta, joita heidän toimintansa edellyttää.

Helsingin yliopistokonserniin kuuluvien osien hallitukset, joihin yliopistokonsernilla on enemmistöomistus, ovat vastuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä omissa yhteisöissään sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnista konserniohjeen määritelmien mukaisesti Helsingin yliopistokonsernille.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuvat:

- määrittelemällä selkeästi tehtävät, valtuudet ja vastuut,
- noudattamalla eettisiä ja hyvän hallinnointitavan periaatteita,
- analysoimalla toimintaympäristön muutoksia,
- asettamalla riittävät toiminnan ja talouden tavoitteet,
- järjestämällä kokonaisvaltaisen riskienhallinta systemaattisella tavalla,
- määrittelemällä ja vastuuttamalla yliopistokonsernin riskien kannalta riittävät valvontamenettelyt,
- järjestämällä tiedonvälitys ja systemaattinen raportointi,

- seuraamalla ja arvioimalla toimintaa ja riskejä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tuloksellisuutta sekä
- toiminnan jatkuvalla kehittämisellä

9 Vuorovaikutus kolmansien osapuolten kanssa

Tavoitteidensa saavuttamiseksi yliopistokonserni toimii yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa, jolloin joitain riskejä jaetaan näiden osapuolien kanssa. Helsingin yliopistokonserniin kuuluvien osien johtajien on varmistettava, että asianmukaiset toimenpiteet jaettujen riskien hallitsemiseksi on toteutettu.

Liite: Riskienhallinnan vuosikello ja riskienhallinnan toimenpiteet

